

Stan i ruch naturalny ludności w województwie małopolskim w 2016 r.

Opracowanie sygnałne

Maj 2017 r.

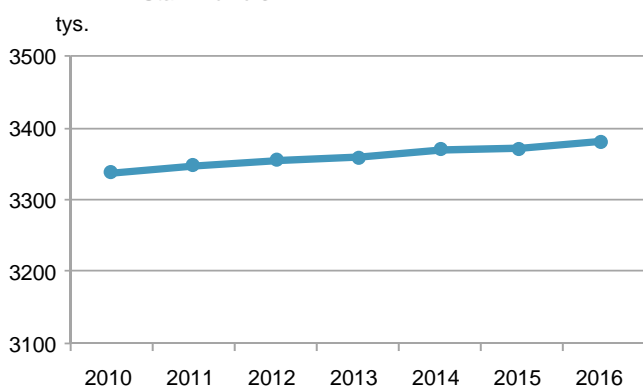
W 2016 r. w województwie małopolskim odnotowano w przeważającej mierze korzystne zmiany w demografii, zwłaszcza na tle kraju. Szczególny wpływ na wzrost liczby mieszkańców miał dodatni przyrost naturalny spowodowany przewagą liczby urodzeń nad liczbą zgonów oraz dodatnie saldo migracji stałej wynikające z nadwyżki zameldowań nad wymeldowaniami. W porównaniu z poprzednim rokiem mniej par zdecydowało się na rozwód i separację, a więcej na zawarcie związku małżeńskiego.

Niekorzystnym zjawiskiem był wzrost liczby zgonów niemowląt, a postępujący proces starzenia się społeczeństwa potwierdziły m.in.: wzrost mediany wieku, wskaźnika starości oraz rosnący odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym.

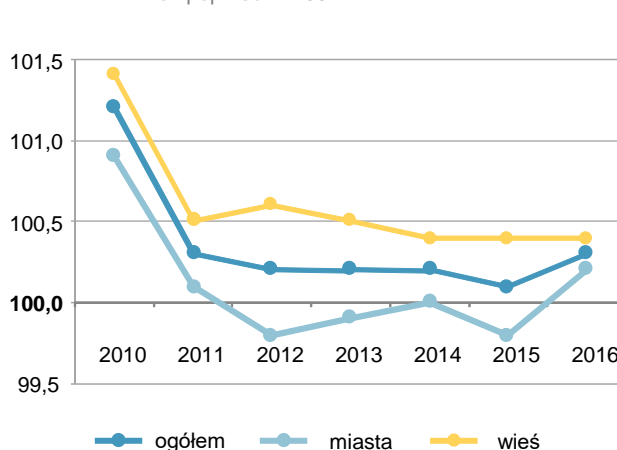
Stan i struktura ludności

W województwie małopolskim **liczba ludności** na koniec grudnia 2016 r. wynosiła **3382,3 tys. osób**, a jej udział w ogólnej zbiorowości kraju wynosił 8,8%. W porównaniu z 2015 r. w czterech województwach: pomorskim, mazowieckim, małopolskim i wielkopolskim liczba ludności wzrosła. W pierwszych trzech, stopa przyrostu rzeczywistego mieszkańców była najwyższa i utrzymała się na poziomie 0,3%, a w województwie wielkopolskim była niższa i wynosiła 0,2% (*kraj – ubytek rzeczywisty minus 0,01%*). W pozostałych województwach liczba ludności na koniec 2016 r. zmniejszyła się. Najmniejszy ubytek rzeczywisty ludności (0,0%), różnicą jednej osoby, odnotowano w województwie podkarpackim, natomiast największy obserwowano w województwie świętokrzyskim (minus 0,3%).

Wykr. 1. Liczba ludności
Stan w dniu 31 XII

Wykr. 2. Dynamika liczby ludności
rok poprzedni=100

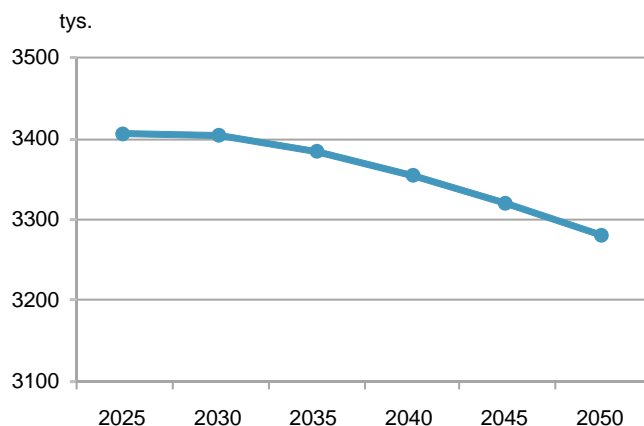
W porównaniu z rokiem poprzednim w większości powiatów nastąpił wzrost liczby ludności – najwyższy w powiecie wielickim (o 1,4%). Liczba ludności zmniejszyła się w ośmiu powiatach: dąbrowskim i gorlickim (odpowiednio o 0,1%); oświęcimskim, proszowickim i miechowskim (odpowiednio o 0,2%); olkuskim i chrzanowskim (odpowiednio o 0,3%), a największy spadek odnotowano w Tarnowie (o 0,5%).

Zgodnie z założeniami prognozy ludności¹ wzrost liczby mieszkańców województwa małopolskiego będzie następował do roku 2025, przy czym tempo tego wzrostu będzie coraz wolniejsze. Przewiduje się, że od 2025 r. ludności będzie ubywać.

Wykr. 3. Prognoza liczby ludności

Stan w dniu 31 XII

Na stan liczby ludności województwa małopolskiego w 2016 r. szczególny wpływ miał dodatni **przyrost naturalny**, który wyniósł 5,6 tys. osób (wobec 3,3 tys. osób w 2015 r.) oraz dodatnie **saldo migracji stałej** – 3,7 tys. osób (wobec 3,1 tys. osób w roku poprzednim).

Wzrost liczby ludności spowodował (przeciętnie o 1 osobę) wzrost **gęstości zaludnienia**. W 2016 r. na 1 km² przypadały 223 osoby wobec 222 osób w 2015 r. (*kraj – 123 osoby/km²*). Pod względem gęstości zaludnienia, województwo małopolskie utrzymało się na drugiej pozycji po województwie śląskim (370 osób/km²). Zróżnicowanie wskaźnika obserwowano w podziale powiatowym, tj. od najwyższego w miastach na prawach powiatu: Krakowie (2342 osoby/km²), Tarnowie (1521 osób/km²) i Nowym Sączu (1459 osób/km²) do najniższego w powiecie miechowskim (73 osoby/km²).

W końcu 2016 r. **w miastach** województwa małopolskiego mieszkało 1637,4 tys. osób (wzrost o 0,2%), **na wsi** 1744,9 tys. osób (wzrost o 0,4%).

Współczynnik urbanizacji, określany jako udział ludności miejskiej w ludności ogółem, był o 0,1 p. proc. niższy niż rok wcześniej i wyniósł 48,4% (*kraj 60,2%*).

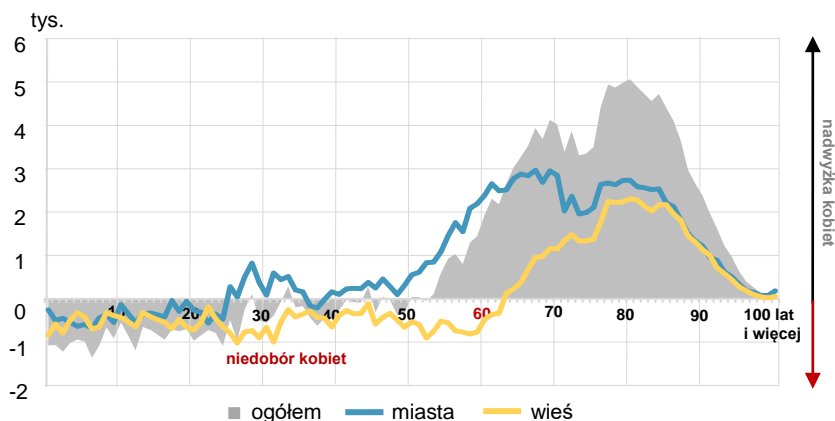
Do najbardziej zurbanizowanych województw należało województwo śląskie (77,0%), natomiast do najmniej – województwo podkarpackie (41,2%).

Współczynnik urbanizacji powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano w trzech powiatach: chrzanowskim (61,8%), oświęcimskim (53,2%) i olkuskim (48,9%). Do powiatów, w których mieszkańcy miast stanowili mniej niż 20% ogółu ludności należało pięć: proszowski i limanowski (po 17,7%), nowosądecki (17,2%), krakowski (16,5%) i tarnowski (12,0%).

W 2016 r., podobnie jak w latach poprzednich, ponad połowę ludności, tj. 51,5% województwa małopolskiego stanowiły kobiety (*kraj 51,6%*). **Współczynnik feminizacji**, określający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn utrzymywał się od kilku lat na niezmiennym poziomie i wyniósł 106 kobiet (*w kraju – 107 kobiet*). Przewaga liczebna kobiet była większa w miastach niż na wsi (miasta – 111 kobiet, na wsi 101 kobiet na 100 mężczyzn), a szczególnie w wieku poprodukcyjnym kobiet, tj. 60 lat i więcej.

¹ Prognoza ludności GUS na lata 2014-2050 <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-na-lata-2014-2050-opracowana-2014-r-1,5.html>

Wykr. 4. Różnica między liczbą kobiet a liczbą mężczyzn według wieku w 2016 r.
Stan w dniu 31 XII

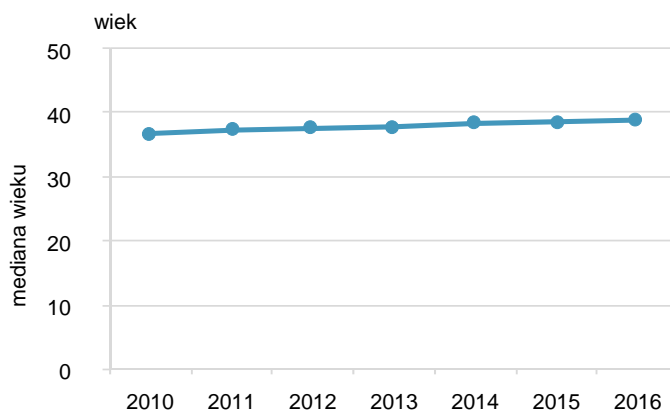
Pod względem współczynnika feminizacji, województwo małopolskie usytuowało się na ósmej pozycji wśród województw. Najwięcej – 110 kobiet na 100 mężczyzn przypadało w województwie łódzkim, a najmniej w województwach: podkarpackim i warmińsko-mazurskim (odpowiednio 104 kobiety).

W 2016 r. w każdym z powiatów, z wyjątkiem powiatu limanowskiego, obserwowano przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn. Najwyższą dysproporcję płci, przewyższającą średnią w województwie, zaobserwowano w miastach na prawach powiatu: Krakowie, gdzie współczynnik feminizacji wynosił 114, w Tarnowie – 112 i Nowym Sączu – 109 kobiet oraz w powiatach tatrzańskim i chrzanowskim (odpowiednio 107 kobiet).

W dalszym ciągu utrzymująca się tendencja wzrostowa mediany wieku i wskaźnika starości potwierdzała powolny proces starzenia się mieszkańców województwa małopolskiego.

Na koniec 2016 r. **mediana wieku** w województwie małopolskim wynosiła 39 lat, co oznacza, że połowa populacji nie osiągnęła tego wieku, a druga połowa go przekroczyła. Statystyczny mieszkaniec województwa małopolskiego był o 1 rok i 2 miesiące młodszy od mieszkańca w kraju. Przeciętnie ludność w miastach województwa była starsza o 3,5 roku od ludności wsi. Średni wiek mieszkańca miast wynosił blisko 41 lat (*kraj – 41 lat*). W 2016 r., podobnie jak w województwie małopolskim, najniższe wartości mediany wieku odnotowano w województwach: pomorskim i wielkopolskim (odpowiednio 39 lat), a najwyższe w województwach: łódzkim i opolskim (odpowiednio 42 lata).

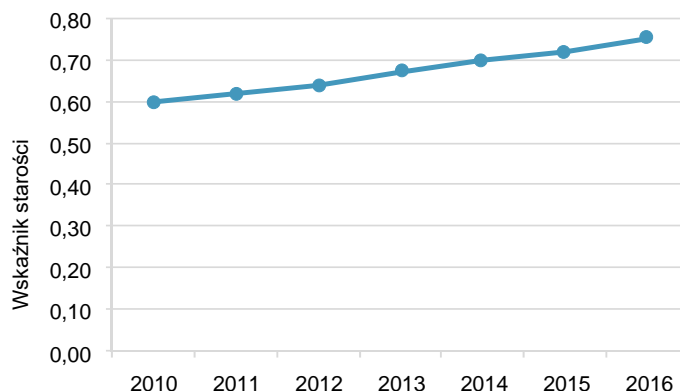
Wykr. 5. Mediana wieku
Stan w dniu 31 XII

Statystycznie najmłodsi mieszkańcy województwa małopolskiego mieszkali w powiatach: limanowskim i nowosądeckim (mediana wieku wynosiła odpowiednio 35 lat), a najstarsi w Tarnowie (43 lata).

Wskaźnik starości, czyli relacja osób w wieku 65 lat i więcej² do liczby dzieci i młodzieży w 2016 r. wynosił 0,75 (*kraj 0,82*). Oznacza to, że na 100 dzieci i młodzieży do 19 lat przypadało 75 osób w wieku 65 lat i więcej, tj. o 3 osoby więcej w porównaniu z 2015 r.

Wykr. 6. Wskaźnik starości
Stan w dniu 31 XII

Dla porównania, niższe wartości wskaźnika starości niż w województwie małopolskim obserwowano w województwach: podkarpackim (0,74); wielkopolskim, warmińsko-mazurskim i pomorskim (odpowiednio 0,71). Najwyższą wartość w kraju osiągnęło województwo łódzkie (0,98).

Wśród powiatów, najniższy wskaźnik starości obserwowano w: nowosądeckim (0,47) i limanowskim (0,48), a najwyższy stwierdzono w Tarnowie (1,07) i Krakowie (1,05).

Następstwem postępującego procesu starzenia się społeczeństwa jest stopniowe zmniejszanie się udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście udziału ludności w wieku poprodukcyjnym.

W 2016 r. w porównaniu z 2015 r. obserwowano wzrost liczby dzieci i młodzieży (17 lat i mniej) o około 680 osób, tj. o 0,1% (*w kraju spadek o 0,1%*). W końcu 2016 r. liczba ludności w **wieku przedprodukcyjnym** wynosiła 639,2 tys. osób. Udział ludności tej grupy ekonomicznej w ogólnej zbiorowości utrzymał się na podobnym poziomie jak w 2015 r. i wyniósł 18,9% (*w kraju 2016 r. – 17,9%*).

Liczba ludności **w wieku produkcyjnym** w końcu 2016 r. w województwie małopolskim wynosiła 2097,2 tys. osób i zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,4% (*w kraju spadek o 1,0%*). Udział tej grupy ludności w ludności ogółem wynosił 62,0% (*w kraju 61,8%*).

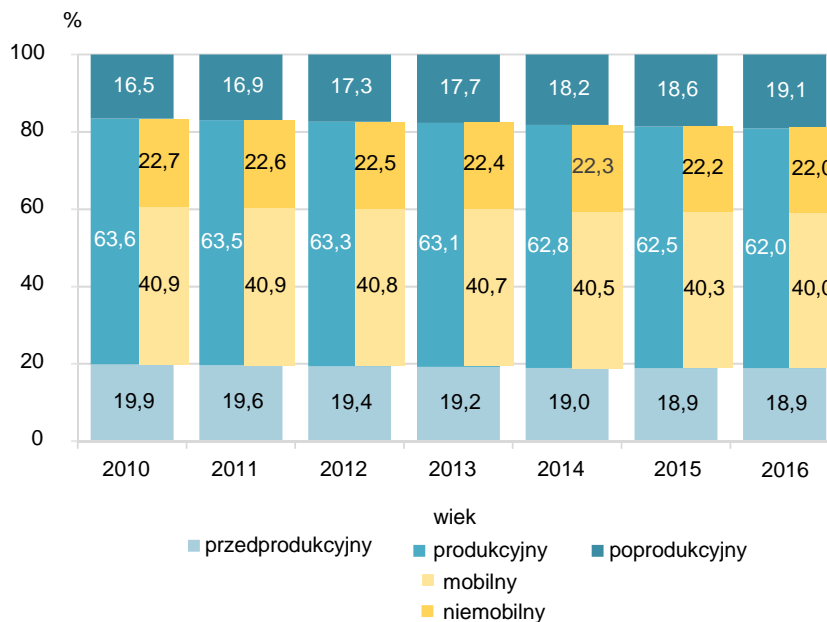
Od kilku lat obserwuje się zmniejszanie liczby ludności w wieku produkcyjnym, przy proporcjonalnym zmniejszaniu liczby ludności w składowych tej grupy ekonomicznej, tj. w wieku mobilnym (18-44 lata) i niemobilnym (45-59/64 lata). Ludność **w wieku produkcyjnym mobilnym** w końcu omawianego okresu w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 6,6 tys. osób, tj. o 0,5% (*w kraju spadek o 0,9%*). Udział ludności tej grupy w ogólnej zbiorowości na koniec 2016 r. wynosił 40,0% (*w kraju 39,1%*).

Ludność **w wieku produkcyjnym niemobilnym** w 2016 r. w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 2,3 tys. osób, tj. o 0,3% (*w kraju spadek o 1,2%*), a udział ludności tej grupy w ludności ogółem wynosił 22,0% (*w kraju – 22,8%*).

² Najczęściej – jako tzw. „próg starości” - przyjmuje się wiek 60 lub 65 lat lub wprowadza się odrębny próg dla mężczyzn - wiek 65 lat, a dla kobiet - 60 lat. W opracowaniach ONZ stosuje się dla kobiet i mężczyzn wiek jednolity - 65 lat i taki próg przyjęto w niniejszej informacji. <http://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/853.pojecie.html>

Wykr. 7. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku

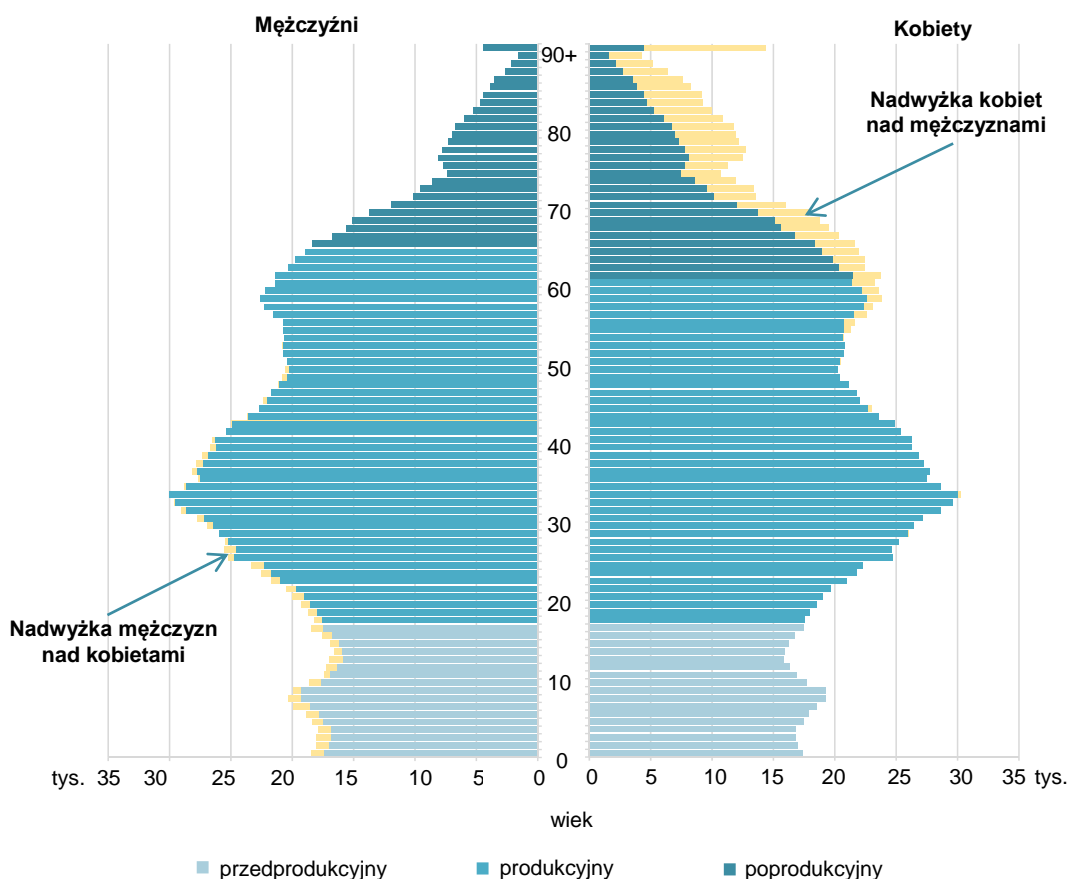
Stan w dniu 31 XII

W dalszym ciągu obserwowano wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (tj. 60 lat i więcej – kobiety; 65 lat i więcej – mężczyźni). W końcu analizowanego okresu grupa ta liczyła 645,9 tys. osób. W porównaniu z 2015 r. w województwie małopolskim liczba ludności wzrosła o blisko 18 tys. mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, tj. o 2,8% (w kraju wzrost o 3,1%). Udział omawianej grupy w ludności ogółem w końcu 2016 r. wynosił 19,1% (kraj – 20,2%) i w porównaniu z poprzednim rokiem wzrósł o 0,5 p. proc.

Wykr. 8. Ludność według płci i ekonomicznych grup wieku w 2016 r.

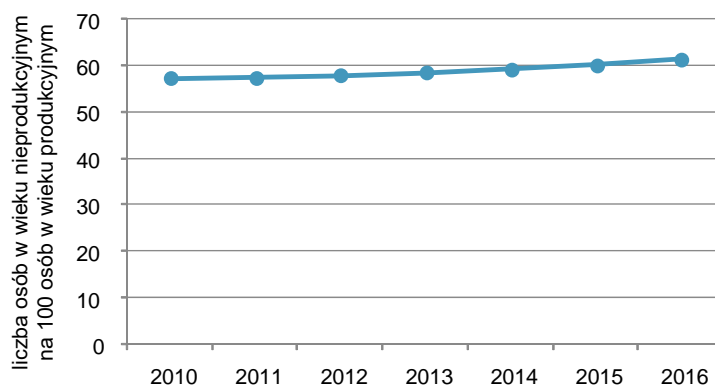
Stan w dniu 31 XII

Relację między ludnością będącą w wieku nieprodukcyjnym a ludnością w wieku produkcyjnym odzwierciedla **współczynnik obciążenia demograficznego**. Podobnie jak w kraju, w województwie małopolskim utrzymywała się tendencja wzrostowa współczynnika, którego wartość w 2016 r. osiągnęła 61 wobec 60 osób w 2015 r. w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym (*kraj – 62 osoby*).

Wykr. 9. Współczynnik obciążenia demograficznego

Stan w dniu 31 XII

Spśród województw, najniższy współczynnik odnotowano w dwóch województwach: opolskim i warmińsko-mazurskim (odpowiednio 58 osób), a najwyższe wartości osiągnęły województwa: łódzkie i mazowieckie (odpowiednio 65 osób).

W 2016 r. wartość tego współczynnika wahała się od 55 osób w powiecie dąbrowskim do 66 osób w powiecie miechowskim.

Pomimo starzenia się społeczeństwa w kraju i wolno postępującego tego procesu w województwie małopolskim – typologia trójkąta Osanna³, uwzględniająca strukturę ekonomicznych grup wieku, pozwoliła na zakwalifikowanie województwa małopolskiego w 2016 r. do grupy województw młodych demograficznie. Województwo zaliczono do typu młodości demograficznej (typ II) ponieważ udział dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 lat był większy od przeciętnego w kraju o 1,0 p. proc. i wynosił 18,9%, udział ludności 18-64 lat był mniejszy o 0,3 p. proc. i wynosił 65,4%, a udział ludności w wieku 65 lat i więcej był mniejszy o 0,7 p. proc. od średniego w kraju i wynosił 15,7%.

Ruch naturalny ludności

W 2016 r. w wielu zjawiskach kształtujących ruch naturalny w województwie małopolskim obserwowano korzystne zmiany. W porównaniu z 2015 r. wzrosła liczba urodzeń i małżeństw, zmniejszyła się liczba zgonów, rozwodów i separacji. Utrzymał się dodatni przyrost naturalny – wyższy niż w poprzednim roku. Niekorzystnym zjawiskiem był wzrost liczby zgonów niemowląt.

Przyrost naturalny

W 2016 r. **przyrost naturalny**, określany jako różnica urodzeń i zgonów, wynosił 5,6 tys. osób. Współczynnik natężenia na 1 tys. ludności był dodatni i wynosił plus 1,7‰ (*kraj – minus 0,2‰*) wobec 1,0‰

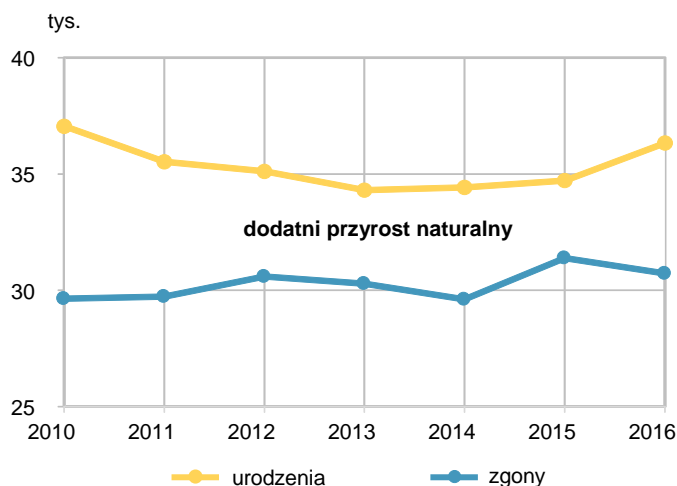
³ Oznaczenie typów w typologii trójkąta Osanna w publikacji „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie małopolskim w 2015 r.” http://krakow.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/ludnosc/ludnosc-ruch-naturalny-i-migracje-w-województwie-malopolskim-w-2015-r-1_9.html

w 2015 r. W poziomie tego wskaźnika wystąpiło zróżnicowanie między miastem i wsią, wskaźniki natężenia wynosiły odpowiednio: plus 1,2‰ i plus 2,1‰, (w kraju: miasta – minus 0,5; wieś – plus 0,3‰).

Spośród pięciu województw, w których przyrost naturalny na 1 tys. ludności osiągnął wartości dodatnie, województwo małopolskie zajęło trzecią pozycję po województwach: pomorskim (plus 2,0‰) i wielkopolskim (plus 1,7‰).

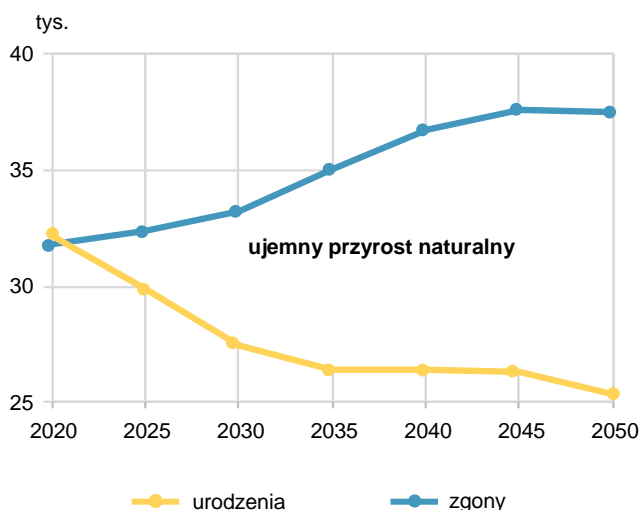
Wśród powiatów województwa małopolskiego, najwyższy poziom współczynnika obserwowano w limanowskim i nowosądeckim (odpowiednio plus 4,8‰), a najniższe natężenie odnotowano w powiecie miechowskim (minus 2,7‰).

Wykr. 10. Ruch naturalny ludności

Zgodnie z założeniami prognozy ruchu naturalnego, od 2025 r. w województwie małopolskim liczba zgonów przewyższy liczbę urodzeń. W związku z czym, do 2050 r. przyrost naturalny będzie osiągał wartości ujemne.

Wykr. 11. Prognoza ruchu naturalnego ludności

Urodzenia

W 2016 r. w województwie małopolskim zarejestrowano 36,3 tys. urodzeń żywych, tj. o 4,6% więcej niż w 2015 r. (kraj – o 3,5%). Na wsi urodziło się 18,9 tys. dzieci, tj. o 8,6% więcej niż w miastach (w kraju sytuacja była odwrotna – więcej urodzeń, tj. o ponad 45% zarejestrowano w miastach niż na wsi).

Współczynnik urodzeń, określany poprzez liczbę urodzeń żywych na 1 tys. ludności, wynosił 10,8‰ (kraj 9,9‰), w miastach – 10,7‰, na wsi – 10,9‰ (w kraju odpowiednio: 9,8‰; 10,2‰). Wśród województw,

najwyższe natężenie współczynnika odnotowano w województwie pomorskim – 11,2‰, a najniższe w województwie świętokrzyskim – 8,5‰.

W województwie małopolskim najwyższą wartość obserwowano w powiatach: limanowskim (12,6‰), nowosądeckim (12,4‰), myślenickim (12,3‰), a najniższą – w Tarnowie (8,1‰).

Zgony

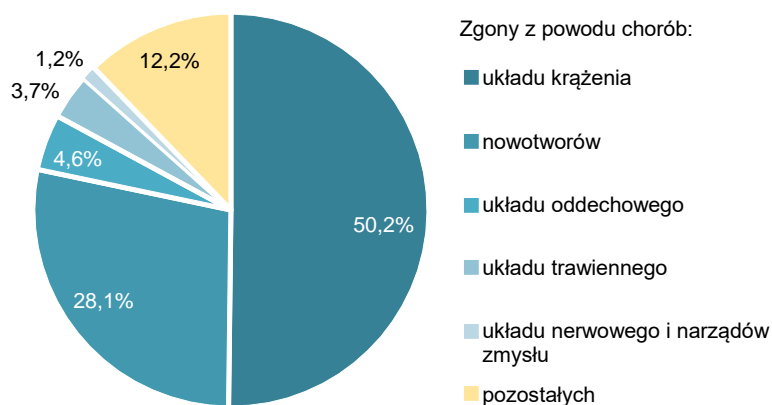
W 2016 r. w województwie małopolskim **zmarło** 30,7 tys. osób, tj. o 2,1% mniej niż przed rokiem (w kraju – *mniej o 1,8%*). W miastach zarejestrowano o 346 zgonów więcej niż na wsi. Struktura zgonów według płci potwierdza w dalszym ciągu niekorzystną relację – określaną nadumieralnością mężczyzn względem kobiet. W 2016 r. zmarło ich o 8,0% więcej (kraj – o 8,8%), a udział zgonów tej zbiorowości w ogólnej liczbie zgonów wynosił 51,9% (w Polsce 52,1%).

Współczynnik natężenia zgonów, określany poprzez liczbę zgonów na 1 tys. ludności, w województwie małopolskim wynosił 9,1‰ (kraj 10,1‰), w miastach – 9,5‰ (kraj 10,2‰), na wsi – 8,7‰ (kraj 9,9‰). Spośród województw, najwyższe natężenie w kraju odnotowano w województwie łódzkim (12,1‰), natomiast najniższe w województwie podkarpackim (9,0‰). W układzie powiatowym województwa małopolskiego najwyższą wartość współczynnika obserwowano w powiecie miechowskim (12,3‰), a najniższą w powiecie nowosądeckim (7,7‰).

Pomimo spadku liczby zgonów ogółem, w końcu 2016 r. wzrosła liczba zgonów niemowląt. Zarejestrowano 122 zgony, tj. o ponad 27% więcej w porównaniu z 2015 r. Współczynnik natężenia zgonów niemowląt, obliczany na 1 tys. urodzeń żywych, w porównaniu z poprzednim rokiem był wyższy o 0,6 pkt i wynosił 3,4‰ (kraj 4,0‰).

Od wielu lat do głównych przyczyn zgonów należały choroby układu krążenia i nowotwory⁴. W 2015 r. w województwie małopolskim stanowiły razem 78,3% wszystkich przyczyn zgonów (kraj 72,4%), udział ich był wyższy o blisko 6 p. proc. niż w kraju.

Wykr. 12. Struktura zgonów według przyczyn⁵ w 2015 r.

Mniejszy odsetek zgonów w ogólnej liczbie zgonów z innych przyczyn niż choroby układu krążenia i nowotwory stanowiły zgony z powodu chorób układu oddechowego (4,6%); trawiennego (3,7%); nerwowego i narządów zmysłu (1,2%).

⁴ Ze względu na prowadzone szczegółowe analizy dotyczące przyczyn zgonów, prezentacja danych ulega wydłużeniu do 1 roku. W związku z tym w niniejszym opracowaniu podano dane za 2015 r.

Użyte nazewnictwo poszczególnych chorób lub ich grup jest zgodne z X-Rewizją Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych.

⁵ j.w.

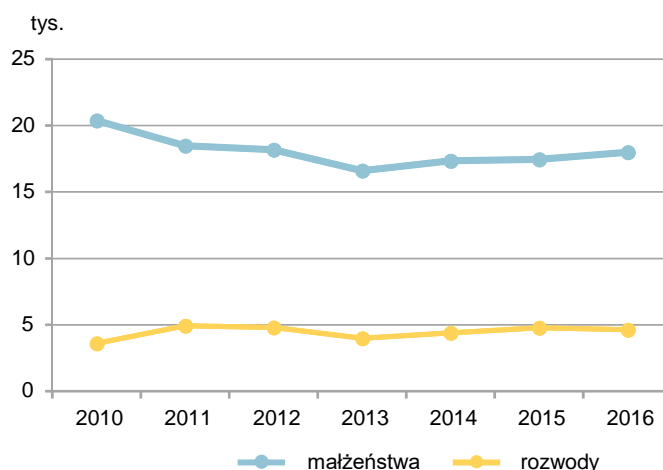
Do grupy pozostałych (12,2%) zaliczono zgony z przyczyn chorób: układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej; chorób krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektórych chorób przebiegających z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych oraz chorób zakaźnych i pasożytniczych.

Małżeństwa, rozwody i separacje

W 2016 r. w województwie małopolskim zarejestrowano 18,0 tys. **związków małżeńskich**, tj. o 3,1% więcej niż przed rokiem (*w kraju o 2,4%*). Na wsi zawarto 9,5 tys. małżeństw, tj. o 11,6% więcej niż w miastach. (*W kraju decyzję o zawarciu związku małżeńskiego częściej podejmowały pary w miastach – zarejestrowano o ponad 45% więcej małżeństw niż na wsi*).

Współczynnik natężenia małżeństw wyrażający liczbę zawartych małżeństw na 1 tys. ludności w 2016 r. wynosił 5,3‰ (*kraj 5,0‰*). Województwo małopolskie usytuowało się na drugim miejscu po województwie pomorskim (5,4‰). W omawianym roku znacznie więcej zawierano związków małżeńskich na wsi, gdzie współczynnik natężenia wynosił 5,5‰ i był wyższy o 0,3 pkt niż w miastach. W układzie powiatowym województwa małopolskiego, najwięcej małżeństw na 1 tys. ludności przypadło w powiecie limanowskim (6,4‰), a najmniej w Tarnowie (4,5‰).

Wykr. 13. Małżeństwa i rozwody

Małżeństwa wyznaniowe, czyli zawarte w kościołach lub związkach wyznaniowych i jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego stanowiły blisko 72% wszystkich zawartych małżeństw w 2016 r. (*kraj 63,0%*). W porównaniu z poprzednim rokiem ich liczba wzrosła o 2,2% (*kraj – wzrost o 3,8%*).

W 2016 r. w województwie małopolskim sądy orzekły prawomocnie 4,6 tys. **rozwodów**⁶, tj. o 2,9% mniej niż rok wcześniej (*w kraju spadek o 5,6%*). Spośród województw, najwięcej rozwodów orzeczono w województwie mazowieckim (8,6 tys.), natomiast najmniej w województwie opolskim (1,4 tys.).

Spośród powiatów najwięcej – ponad 1,4 tys. rozwodów zarejestrowano w Krakowie, a najmniej w powiecie proszowickim – 57 rozwodów.

Współczynnik natężenia na 1 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej wynosił 1,7‰ (*kraj 2,1‰*). Podobnie jak w kraju, w miastach województwa małopolskiego intensywność tego zjawiska była wyższa niż na wsi. Współczynniki natężenia wynosiły odpowiednio: 2,3‰ i 1,2‰.

Do głównych przyczyn⁷ rozpadu małżeństw, orzeczonych prawomocnym wyrokiem sądu, należały (wyłącznie): niezgodność charakterów małżonków (1,6 tys.), niedochowanie wierności małżeńskiej (0,4 tys.)

⁶ Dane o rozwodach orzeczonych podano według miejsca zamieszkania powoda – strony, która wnosila powództwo o rozwód.

oraz nadużywanie alkoholu (0,3 tys.). Rozwody orzeczone prawomocnie z powództwa żony stanowiły 67% ogółu rozwodów w województwie. Biorąc pod uwagę wykształcenie osób rozwodzących się, największą grupę stanowiły pary z wykształceniem średnim i wyższym żony, stanowiąc odpowiednio: 37,4% i 33,2% wszystkich orzeczonych rozwodów.

Najczęściej notowano przypadki rozwodów małżeństw bezdzietnych (w 2016 r. orzeczono ponad 1,9 tys. rozwodów). W 2016 r. rozwiodło się ponad 1,7 tys. par małżeńskich, które miały jedno niepełnoletnie dziecko. W większości przypadków wykonywanie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem niepełnoletnim powierzono matce.

Od kilku lat obserwowano systematyczny spadek liczby orzeczonych **separacji**. W 2016 r. sądy orzekły 153 **separacje**, co stanowiło spadek o blisko 12% w porównaniu z rokiem poprzednim (w kraju spadek o 5,2%).

Migracje ludności

Korzystny wpływ na zwiększenie liczby ludności województwa małopolskiego miało dodatnie saldo migracji na pobyt stały, które wynosiło plus 3,7 tys. osób (2015 r. – plus 3,1 tys. osób), w przeliczeniu na 1 tys. ludności wynosiło plus 1,1‰ (kraj – plus 0,04‰) wobec plus 0,9‰ w 2015 r.

Wśród pięciu województw, w których saldo migracji stałej na 1 tys. ludności osiągnęło wartość dodatnią, województwo małopolskie znajdowało się na trzecim miejscu. Najwyższą wartość natężenia na 1 tys. ludności osiągnęło województwo mazowieckie (plus 2,4‰), a najniższą w kraju województwo warmińsko-mazurskie (minus 2,1‰).

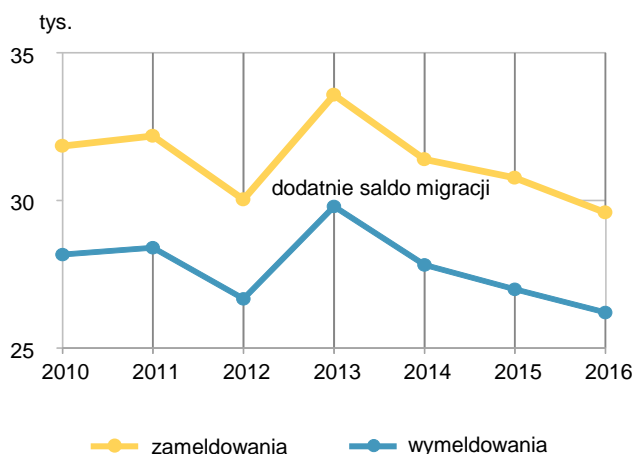
W miastach współczynnik natężenia wynosił plus 0,02‰ (2015 r. – minus 0,2‰), na wsi – plus 2,1‰ (2015 r. – plus 2,0‰).

Spośród powiatów województwa małopolskiego, najwyższe współczynniki natężenia odnotowano w dwóch powiatach: wielickim i krakowskim (odpowiednio: plus 11,3‰ i plus 6,6‰), a najniższe w Tarnowie i Nowym Sączu (odpowiednio: minus 3,7‰ i minus 2,8‰).

Migracje wewnętrzne

W 2016 r. **w ruchu wewnętrznym na pobyt stały** zameldowało się 29,6 tys. osób, tj. o blisko 4% mniej w porównaniu z 2015 r., natomiast wymeldowało się z pobytu stałego 26,2 tys. osób – tj. o 2,9% mniej niż przed rokiem. Saldo migracji wewnętrznych wynosiło plus 3,4 tys. osób.

Wykr. 14. Migracje wewnętrzne ludności

⁷ Wzięto pod uwagę przyczyny rozwodów wyłącznie z podanego powodu, bez powiązania z innymi przyczynami.

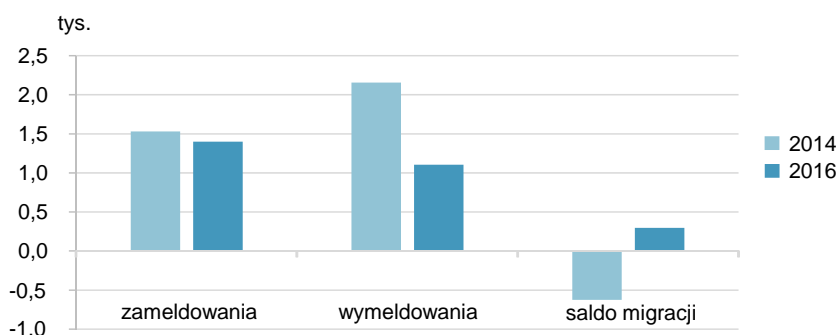
Migracje zagraniczne⁸

Dane dotyczące migracji zagranicznych opracowane na podstawie bilansów stanu i struktury ludności nie obejmują wszystkich emigrantów i imigrantów. Powodem jest nie dokonywanie formalności związanych z zameldowaniem i wymeldowaniem przez osoby migrujące przy znacznym swobodnym przepływie ludności.

Z dostępnych danych, obserwowano korzystne zjawisko z powodu dodatniego salda migracji zewnętrznej (296 osób), co oznacza, że liczba napływających do województwa przewyższyła liczbę wymeldowujących się. Dla porównania, w 2013 r. i 2014 r. odnotowano ujemne wartości salda migracji zagranicznej (odpowiednio: minus 951 i minus 625).

W 2016 r. z zagranicy do województwa na pobyt stały zameldowało się 1,4 tys. osób (tj. o 130 osób mniej niż w 2014 r.), a wyjechało 1,1 tys. osób (tj. o ponad 1 tys. osób mniej w porównaniu z 2014 r.).

Wykr. 15. Migracje zagraniczne ludności

W 2016 r. większość imigrantów przybyła z krajów europejskich – 1129 osób, w tym najwięcej osób z Wielkiej Brytanii (277), Niemiec (124) i Irlandii (102). Na pobyt stały osiedliło się także 170 osób ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Rys. 1. Kierunki migracji na pobyt stały według wybranych państw członkowskich UE w 2016 r.

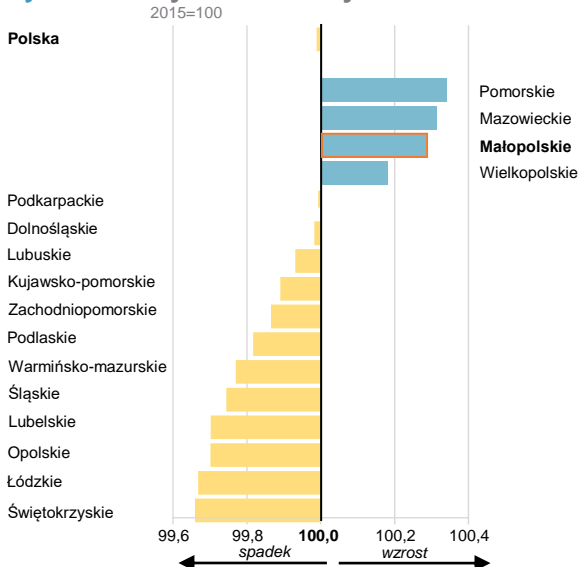
Większość emigrantów wybrała na stałe miejsce zamieszkania Austrię, do której wyjechało 266 osób, Wielką Brytanię (226 osób) oraz Stany Zjednoczone Ameryki Północnej (207 osób).

Największa przewaga imigrantów w Krakowie oraz w powiatach: krakowskim, nowosądeckim i limanowskim spowodowała wystąpienie dodatniego salda migracji zagranicznej. Do powiatów, z których najwięcej osób wyjechało należał Tarnów. Z miasta wymeldowało się tam 237 mieszkańców, a zameldowało 38 osób – powodując ujemne saldo, które wyniosło minus 199 osób.

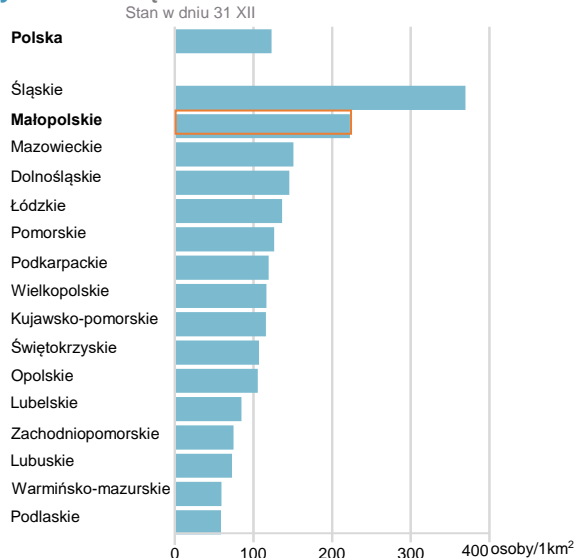
⁸ Dla 2015 r. przy opracowaniu bilansu ludności według stanu w dniu 31 XII 2015 r. uwzględniono dane z zakresu migracji zagranicznych (imigrację i emigrację) dotyczące 2014 r. Przyczyną rezygnacji z danych za 2015 r. jest niedostateczna ich jakość (brak kompletności) i dane o migracjach zagranicznych za 2015 r. nie będą prezentowane.

Województwo małopolskie na tle kraju i województw według wybranych zjawisk demograficznych w 2016 r.

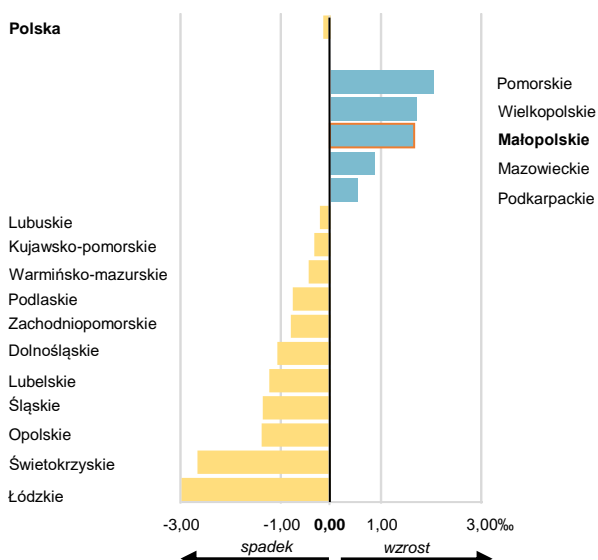
Wykr. 16. Dynamika liczby ludności

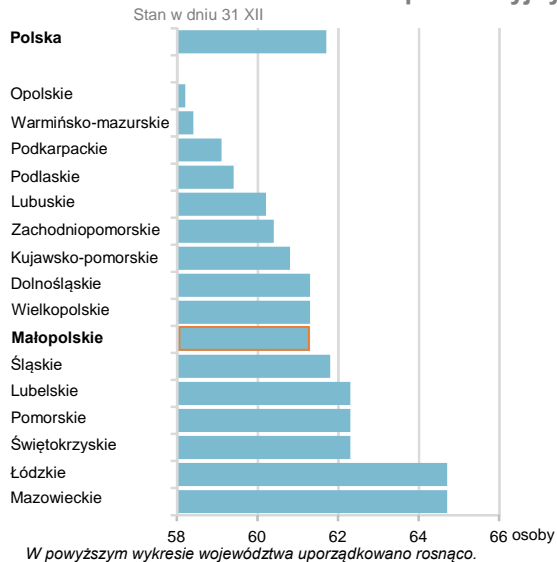
Wykr. 17. Gęstość zaludnienia

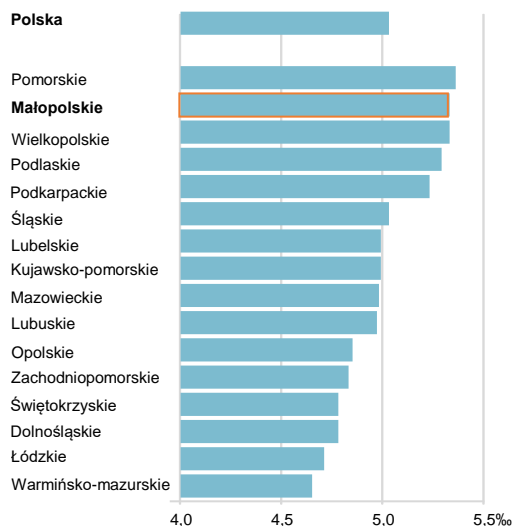
Wykr. 18. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności

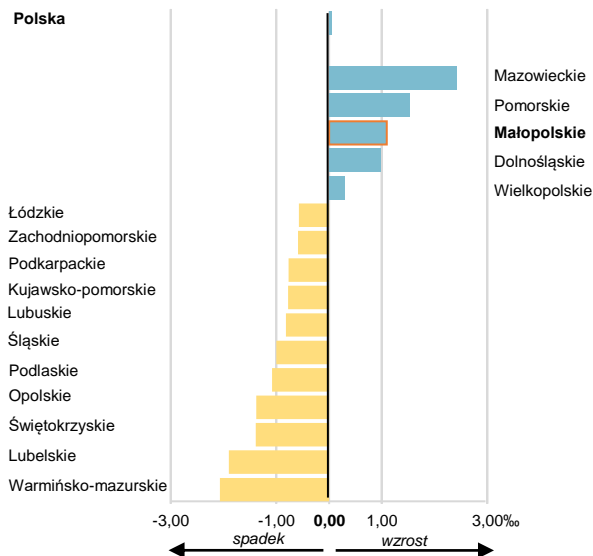
Wykr. 19. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

Wykr. 20. Małżeństwa na 1 tys. ludności

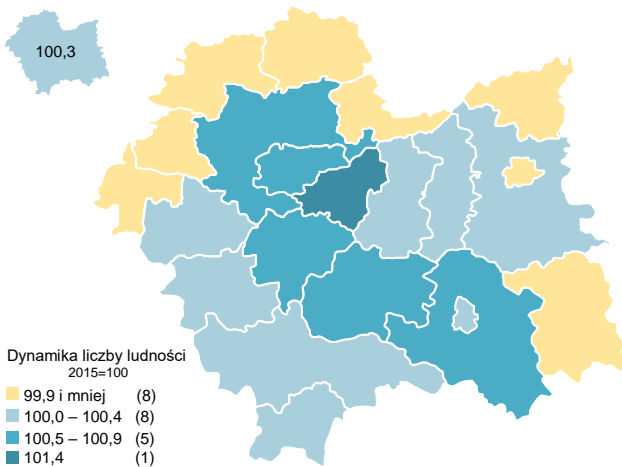

Wykr. 21. Saldo migracji stałej na 1 tys. ludności

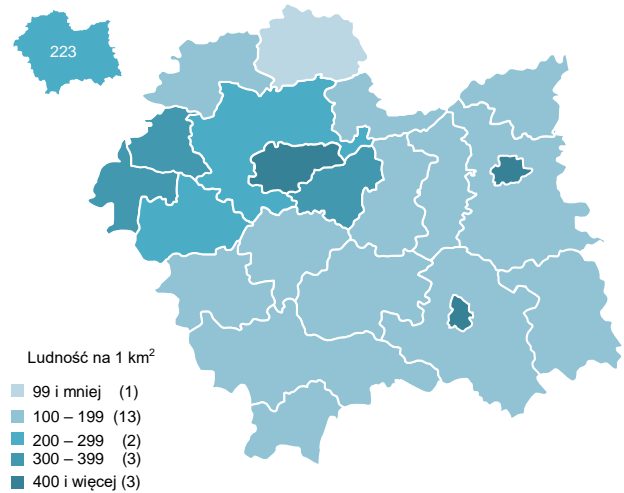

Wybrane zjawiska demograficzne według powiatów w 2016 r.

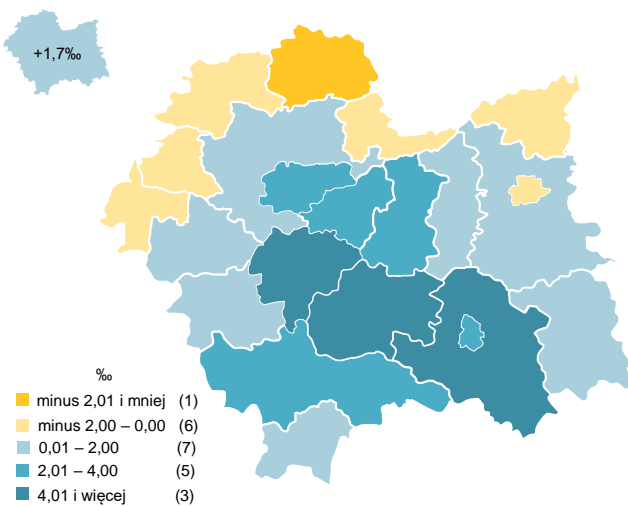
Mapa 1. Dynamika liczby ludności
2015=100

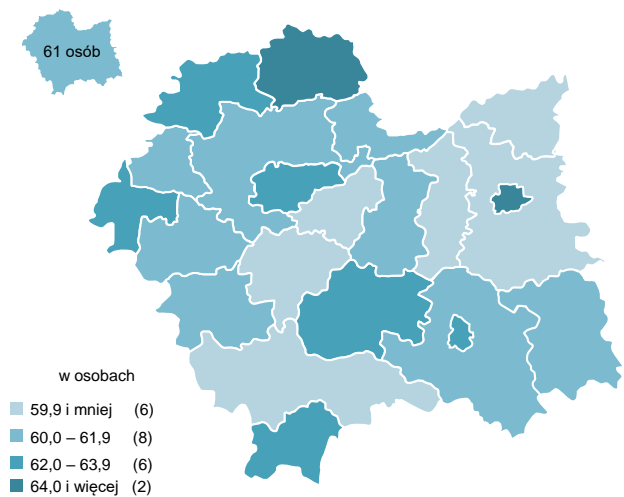
Mapa 2. Gęstość zaludnienia
Stan w dniu 31 XII

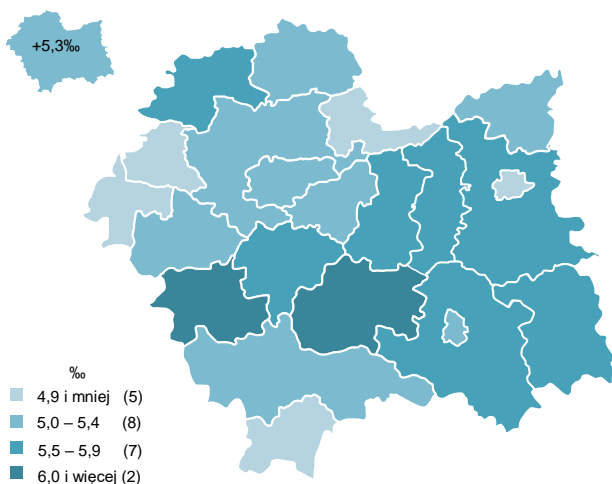
Mapa 3. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności

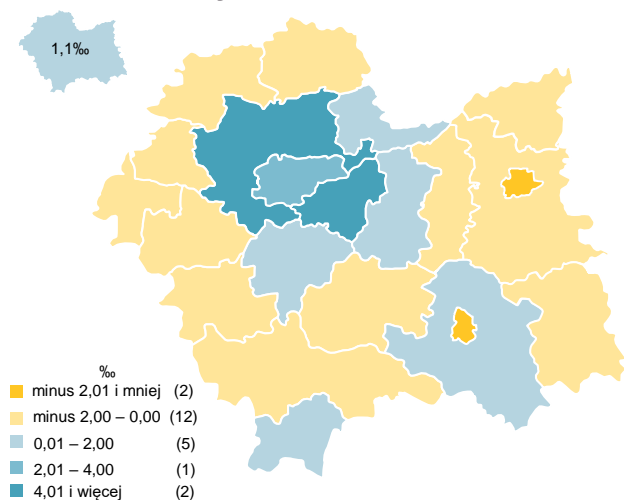
Mapa 4. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
Stan w dniu 31 XII

Mapa 5. Małżeństwa na 1 tys. ludności

Mapa 6. Saldo migracji stałej na 1 tys. ludności

Niniejsze opracowanie jest kontynuacją opracowań prezentowanych w tej formie od 2000 r. Szczegółowe dane charakteryzujące sytuację demograficzną województwa małopolskiego (w podziale na miasta i wieś) oraz podregiony, powiaty i gminy znajdują Państwo w publikacji „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie małopolskim w 2016 r.”, która w lipcu br. dostępna będzie w wersji elektronicznej na stronie Urzędu <http://krakow.stat.gov.pl/> i na płycie CD.

1. Informację sygnałną opracowano na podstawie:

- a) bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy sporządzonych przy przyjęciu za bazę wyjściową wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy uwzględnieniu:
 - zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób mieszkających na terenie gminy.
 - b) danych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - c) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - d) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach i separacjach.
2. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI.
 3. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano.
 4. Wymieniając kolejno województwa i powiaty wzięto pod uwagę ich wartości, a nie układ alfabetyczny.
 5. Podane ogólne saldo migracji stałej oraz współczynniki na 1 tys. ludności w 2015 r. uwzględniają migracje zagraniczne za 2014 r.
 6. Dokładniejsze definicje, objaśnienia pojęć zawiera „Rocznik Demograficzny 2016”.
 7. W legendach map od 1 do 6 – cyfry w nawiasach oznaczają liczbę powiatów.
 8. Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła.
 9. Prezentowane dane odpowiadają poziomowi 2 – regionalnemu (16 województw) i poziomowi 4 – lokalnemu (tj. w województwie małopolskim: 22 powiaty, w tym 3 miasta na prawach powiatu) Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r.) z późniejszymi zmianami. NTS obowiązująca od 1 I 2015 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów zmieniającym rozporządzenie w sprawie Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) z dnia 3 XII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1992) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.

Województwo małopolskie według powiatów

Kontakt

Urząd Statystyczny w Krakowie

ul. Kazimierza Wyki 3

31-223 Kraków

E-mail: obr_krk@stat.gov.pl

Opracowanie: Elżbieta Niemiec, Oddział w Tarnowie, tel. 14 68 80 211

